

Uddevalla kommun

barnutbildning@uddevalla.se

Beslut för grundsärskola
efter tillsyn i Äsperödsskolan Skansen i
Uddevalla kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att senast den **18 oktober 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp och dokumentera resultaten av utbildningen för skolenheten, så som kunskapsresultat och resultat av arbetet med trygghet och studiero.

- Rektorn ska se till att personalen medverkar i en analys av såväl kunskapsresultat som resultaten avseende arbetet med trygghet och studiero.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder för skolenheten och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn hos Uddevalla kommun under våren 2017. Skolenheten Äsperödsskolan Skansen besöktes den 3-4 maj 2017.

Skolinspektionens utredning visar att grundsärskolan Äsperödsskolan Skansen i Uddevalla kommun lever upp till lagkraven inom merparten av de granskade områdena. Skolinspektionens utredning visar bland annat att rektorn genom ett aktivt ledarskap styr och utvecklar verksamheten så att alla elever ska få en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Vidare visar utredningen att rektorn har påbörjat processerna kring det systematiska kvalitetsarbetet men att det ännu inte lett till att åtgärder vidtagits utifrån en analys av verksamhetens resultat.

Utredningen visar vidare att elevhälsan inte arbetar förbyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning för att det ska kunna betraktas som att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande. Kuratorn och skolpsykologen deltar vid elevhälsomötena men har exempelvis inte haft möjlighet att vara ute i elevgrupperna i förebyggande insatser eller för att kunna identifiera behov utifrån elevgruppen. Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att hälsofrämjande arbete syftar till att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande medan förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa. Elevhälsans arbete ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Bedömningen grundar sig på att Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan inte främst bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete, utan att den tid som finns främst läggs på enskilda elevärenden. Bedömningen görs trots att kuratorn ansvarat för arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen för skolenheten och att skolsköterskan

utöver arbete med enskilda elever anordnat utbildning om undervisning i sex och samlevnad.

Mot ovanstående bakgrund kan det sätt elevhälsan används på inte anses leva upp till författningarnas krav.

Rättlig reglering

I skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277 och 656) anges bl.a. följande: elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. Vidare anges att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

Utredning

Rektorn uppger i intervju att elevhälsans möten i huvudsak handlar om enskilda elevärenden som pedagogerna anmält till elevhälsan. Därutöver har elevhälsan mycket liten möjlighet att arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande enligt rektorn. Därtill säger rektorn att skolsköterskan genomfört hälsokontroller i varje årskurs samt att hon har informerat övrig personal vid skolenheten om olika mediciner och hur de ska förvaras. Skolsköterskan har därutöver inte haft något direkt förebyggande arbete gentemot elev- eller personalgruppen. Representanter från elevhälsan uppger i intervju att skolsköterskan anordnat utbildning om undervisning i sex och samlevnad vid skolenheten, utifrån ett antagande om att eleverna i sarskolan i detta avseende är en särskilt utsatt grupp. Skolsköterskan har även deltagit i utvecklingssamtal för att kunna vara en förlängning mellan sjukvård, skola och vårdnadshavare

Såväl rektorn som specialpedagogen säger att specialpedagogen fått i uppdrag att besöka alla klasser och därigenom kartlägga lärandemiljön samt identifiera behovet i olika undervisningsgrupper. Dock har det enligt rektorn inte funnits tid för specialpedagogen att besöka alla klasser det här läsåret. Det bekräftas av specialpedagogen som säger att även om hon haft inslag med handledning av lärare och elevassistenter samt har besökt några klasser har hennes tid främst använts till att utreda enskilda elevers behov och till att upprätta åtgärdsprogram.

Såväl kuratorn som rektorn uppger i intervju att kuratorn inte haft möjlighet att skapa relation till eleverna inom ramen för den tid som kurator har till förfogande för arbete på skolenheten. Även om lärare uppger att kuratorn hållit i arbetet med likabehandlingsplanen och hur lärare och elevassistenter ska arbeta förebyggande mot kränkande behandling så säger rektorn att kuratorns tid främst har använts till att

handleda elevassistenter utifrån uppkomna behov, konsultation inför socialtjänstanmälningar samt deltagit vid elevhälsomöten.

Vidare uppger rektorn och skolpsykologen att skolpsykologen är ny för vårterminen 2017 och att hon hittills, från februari till maj, endast deltagit vid två elevhälsoteamsmöten. Därtill har skolpsykologen deltagit vid enskilda elevsamtal tillsammans med rektorn. Skolpsykologen säger att tanken är att hon ska vara tillgänglig för pedagogerna men att det ännu inte diskuterats hur det uppdraget ska formas.

Rektorn säger att personalen vid skolenheten inte hittat några arbetsformer för hur det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska se ut och att det i huvudsak beror på att tillgången till elevhälsans olika kompetenser är otillräcklig. Till exempel kopplas skolläkare in i enskilda elevärenden och på förekommen anledning men inte i något annat syfte. Rektorn säger att hon inte vet om hon har tillåtelse av huvudmannen att ta in skolläkaren för andra uppdrag än rent medicinska.

Motivering till föreläggande som ingripande

Uddevalla kommuns verksamhet vid skolenheten Äsperödsskolan Skansen i uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Uddevalla kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete avseende grundsärskolan Äsperödsskolan Skansen. Bedömningen görs mot bakgrund av att det finns en sammanställning av elevers kunskapsresultat på individnivå från hösten 2016 men att det inte finns någon sammanställning av arbetet med trygghet och studiero. Det finns inte för skolenheten en sammanställd och dokumenterad uppföljning av varken kunskapsresultat på skolenhetsnivå eller resultat av arbetet med trygghet och studiero. Eftersom det inte finns någon sådan uppföljningen av skolenhetens resultat kan rektorn inte analysera dessa och inte heller besluta om och planera för åtgärder som är nödvändiga för att utveckla verksamheten. Detta strider mot författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt

läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Utredning

Rektor, lärare och elevhälsa uppger att elevernas kunskapsresultat för läsåret 2015/16 har följts upp på individnivå, men inte sammanställts på gruppnivå och följts upp för hela skolenheten. De säger vidare att det har genomförts en föräldraenkät av vilken det framgår att vårdnadshavare i stor utsträckning upplever att deras barn är trygga när de vistas i skolan. Därutöver finns det vid tiden för tillsyn ingen annan sammanställning av resultat för arbetet med trygghet och studiero uppger rektor.

Rektor uppger att hon har arbetet fram en plan för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete och vid läsårets slut kommer kunskapsresultaten att sammanställas och analyseras tillsammans med lärarna. I den planen kommer det enligt rektor också bli tydligt när under läsåret de ska följa upp skolenhetens arbete med trygghet och studiero.

Elevhälsan och rektor berättar att elevhälsan arbetat fram likabehandlingsplanen för grundsärskolenheten Äsperödsskolan Skansen under detta läsår, men det finns vid tiden för tillsyn, enligt elevhälsan, inga åtgärder utifrån uppföljning av resultat för detta läsår i likabehandlingsplanen. Rektor uppger att det som står i likabehandlingsplanen är tänkt att gälla från och med läsåret 2017/18.

Rektorn uppger att det i verksamhetsberättelsen finns en sammanställning av resultat, analyser och beslut om åtgärder utifrån nämndens mål för utbildningen i Uddevalla kommun. Rektorn beskriver att de tidigare på skolenheten följt upp vad de gjort, men att det planerade systematiska kvalitetsarbetet nu också kommer att följa upp vad eleverna lärt sig. "Vi behöver utvärdera effekten av vår undervisning" säger rektorn. Enligt rektorn fanns det inget dokumenterat systematisk kvalitetsarbetet att överta från tidigare rektorer.

Elevhälsan uppger att det inte varit delaktiga i att systematiskt utveckla verksamheten, genom att exempelvis följa upp resultat eller diskutera åtgärder utifrån en analys av resultaten. Lärarna uppger att de i den digitala lärplattformen arbetat med uppföljning av elevernas kunskaper på individnivå sedan 2011, men att de inte följt upp kunskapsresultat på grupp- eller skolenhetsnivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Uddevalla kommuns verksamhet vid skolenheten Äsperödsskolan Skansen i uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Uddevalla kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Karin Pollack
Föredragande/Utreddare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Äsperödsskolan Skansen

Fakta om Äsperödsskolan Skansen

Grundsärskolan Äsperödsskolan Skansen ligger i Uddevalla kommun och har Uddevalla kommun som huvudman. Skolenheten har vid tiden för tillsynen 16 elever varav samtliga läser främst ämnen enligt grundskolans kursplan. Skolenheten leds av en rektor. Rektorn är också rektor över skolenheten grundskolan Stråket, även den i Uddevalla kommun.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat för skolformen grundskola.

Skolenheten kan inte redovisa någon sammanställning av elevernas resultat för läsåret 2015/16. Dock har rektorn under innevarande läsår gjort en sammanställning av kunskapsresultaten från höstterminen 2016. Sammanställningen av kunskapsresultat från höstterminen 2016 visar att 19 procent av eleverna inte uppnår godtagbara kunskaper i ämnet svenska och 6 procent av eleverna uppnår inte godtagbara kunskaper i engelska och matematik. I alla andra ämnen uppnår alla elever godtagbara kunskaper.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Skolenheten kan inte redovisa något sammanställt resultat för arbetet med trygghet och studiero.